

Asia: VN/36276/2025

Lausuntopyyntö mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista

Mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantaminen

1.

Yleisesti ottaen avustusta myönnetään vain hankkeisiin, jotka eroavat selvästi yrityksen normaaleista toiminnoista ja joilla on merkittävä vaikutus kasvun, uudistumisen, digitalisaation, kansainvälistymisen tai ympäristökestävyyden kannalta. Tämä haastaa erityisesti mikroyrityksiä, joilla ei ole resursseja kehittää toimintaansa normaalin arjen kehittämistyön lisänä tai siitä poiketen ja siksi rahoittajan kannalta ei synny riittävän laadukkaita rahoitushakemuksia, joilla aidosti saadaan synnytettyä kasvua olemassa olevaan liiketoimintaan. Rahoitushakemusten laatiminen vaatii yksityiskohtaisia selvityksiä (hankesuunnitelmat, liiketoimintasuunnitelmat, taseet), mikä edellyttää erityisosaamista yrityksiltä ja aikaa paneutumiseen. HAKemus ja päätösprosessi on yritysten näkökulmasta jäykkä. Rahoituksia tulisi voida hakea ympäri vuoden non-stop periaatteella, jotta haku- ja käsittelyajat eivät muodostu pullonkaulaksi

2.

Yrityksillä on usein heikko taloudellinen tilanne ja koska hankkeissa vaaditaan selkeää omarahoitusosuutta, niin usein rahoitettava hanke ei ole realistinen rahoituksesta päättävän tahon näkökulmasta.

3.

Ylipäänsä yritysten on haastavaa saada rahoitusta liiketoimintansa kehittämiseen alinoituksella. Ilmeisin yrityksen rahoituskumppani on oma pankki, mutta pankkien tiukat vakuusvaatimukset nousevat usein esteeksi. Finnveran laina tai takaus edellyttää ensisijaisesti pankin myöntämää rahoitusta, jolloin tie nousee pystyyn.

4.

-

5.

-

Kysymys 2. Mitä kehittämisehdotuksia Teillä on mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevasta yrittäjyyden edistämisestä mikroyrittäjyyden kentässä, kuten toimintaympäristö, politiikkatoimet ja vastaava? Valtiovallan vastuulla olevilla rahoitusjärjestelmillä tarkoitetaan julkisia rahoituspalveluita ja -instrumentteja, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi. Näihin kuuluvat esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan osalta ELY-keskusten yritystukimuodot, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia valtiovallan vastuulla olevan osalta mikroyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen perusteluineen.

Viittaus ykköskysymykseen. Nykyisellään on yrityksille haastavaa muistaa eri rahoitustuotteiden painotuksia, hakuaikoja ja sopeutua käsittelyprosessiin, joka voi viedä useita kuukausia. Rahoitustuotteissa tulisi pyrkiä non-stop hakuihin. Tekninen toteutus ei myöskään ole asiakasystävällinen. Esimerkkinä EURA -järjestelmä. Pitäisi myös kohdentaa rahoitusta mikroyrittäjyyteen pienemmillä lainasummilla. Tästä hieno esimerkki ja avaus on Finnveran mikrolaina.

Yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdot liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi

1.

Yritysneuvonnan näkökulmasta on haaste löytää omistajanvaihdos tai sukupolvenvaihdostilanteet ja yritykset, joita voitaisiin sparrata ja ohjata. Aihe on sensitiivinen ja yritysten ostajien ja myyjien saattaminen yhteen ei ole tältä osin helppoa. Yritykset itse eivät keskimäärin mieti ns. exit suunnitelmaa riittävän ajoissa eivätkä itse tunnista tarvetta palvelulle, vaikka useassa tapauksessa näin onkin. Neuvonnan kohdentaminen potentiaalisille OV-yrityksille on siten erittäin haastavaa myös tietosuojasyistä. Esimerkiksi yrittäjän ikä-tietoa ei ole saatavilla.

2.

Liian usein, koska suunnitelmallisuutta ei ole, ajaudutaan tilanteeseen, jossa yritystoiminta on ollut hiipumaan päin ja siksi omistajanvaihdon näkökulmasta ei ole riittävän kiinnostavaa myytävää. Ostajan ja myyjän tarpeet eivät kohtaa. Yhtäältä myyjällä voi olla epärealistinen näkemys elämäntyönsä arvosta. Ostaja sen sijaan arvottaa vain faktoja ja tulevaisuuden näkymiä lukujen valossa.

3.

Yrityksen ostamista ei nähdä luontevana polkuna yrittäjyyteen, vaikka sen pitäisi olla samanarvoinen ja miltei tunnettu vaihtoehto. Monelta osin ajatellaan suppeasti, että tie yrittäjyyteen käy yrityksen perustamisen kautta. Julkisten toimijoiden tulisi edistää tietoisuutta omistajanvaihdon mahdollisuuksista yrittäjyydestä kiinnostuneille.

4.

-

5.

-

Kysymys 4. Mitä kehittämistarpeita on yritysten sukupolvenvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia *sukupolvenvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

-

Kysymys 5. Mitä kehittämistarpeita on yritysten yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia *yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Perustamisneuvontaan tuli lisätä myös yritysten myynti. Tällä hetkellä neuvonta keskittyy ehkäpä aikaresurssisyyistä perustamistoimenpiteisiin, mutta mukana jo alkuvaiheen keskusteluissa olisi hyvä olla ns exit -suunnitelma. Tämä tukisi omalta osaltaan omistajanvaihdosten edistämistä.

Visti Markku
Uudenmaan ELY